

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2632

Na temelju članka 56. stavka 1. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11 i 119/14), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. prosinca 2015. godine donijela

ODLUKU

O DONOŠENJU NACIONALNOG PROGRAMA SIGURNOSTI U ZRAČNOM PROMETU

I.

Donosi se Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu, koji je prilog ove Odluke i čini njezin sastavni dio.

II.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o donošenju Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 68/14).

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/15-04/396

Urbroj: 50301-05/18-15-5

Zagreb, 30. prosinca 2015.

Predsjednik
Zoran Milanović, v. r.

NACIONALNI PROGRAM SIGURNOSTI U ZRAČNOM PROMETU

IZJAVA O POLITICI SIGURNOSTI U ZRAČNOM PROMETU

Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu je dokument koji opisuje regulatorne zahtjeve i aktivnosti koje uključeni subjekti poduzimaju u cilju održavanja i unaprjeđenja sigurnosti u zračnom prometu, a razvijen je u skladu sa standardima Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) i programom Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA).

Republika Hrvatska kontinuirano radi na usavršavanju i provedbi Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu i odlučna je u nastojanjima da razvija, implementira, održava i stalno unapređuje strategije i procese kako bi se aktivnosti u civilnom zrakoplovstvu na teritoriju i u zračnom prostoru Republike Hrvatske održavale na najvišoj mogućoj razini sigurnosti.

Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu odgovorno je da u ime Vlade Republike Hrvatske predlaže i prati implementaciju Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.

Naša je namjera uspostaviti standarde sigurnosti zračnog prometa na najvećoj mogućoj razini, kao i poboljšati regionalnu suradnju i suradnju s međunarodnim organizacijama u cilju podizanja razine sigurnosti i razmjene podataka o sigurnosti.

Za Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu

Predsjednik Povjerenstva

DEFINICIJE I POJMOVI

Pojmovi i definicije koje se upotrebljavaju u ovom Programu imaju sljedeće značenje:

Cilj performanse sigurnosti (*Safety Performance Target*) je konkretan cilj usmjeren prema postizanju prihvatljive razine performanse sigurnosti

Događaj (Occurrence) znači bilo koji događaj povezan sa sigurnošću koji ugrožava, ili koji bi, ako se ne ispravi ili riješi, mogao ugroziti zrakoplov, osobe u njemu ili bilo koju drugu osobu te posebice uključuje nesreću i ozbiljnu nezgodu

Nezgodna (Incident) je događaj, koji nije nesreća, povezan s operacijom zrakoplova koji utječe ili bi mogao utjecati na sigurnost operacija

Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu (State Safety Program – SSP) predstavlja integrirani set regulative i aktivnosti sa svrhom podizanja razine sigurnosti

Nesreća (Accident) je događaj povezan s operacijom zrakoplova koji se u slučaju zrakoplova s posadom događa u vremenu od ukrcaja bilo koje osobe u zrakoplov radi letenja do iskrcaja svih osoba koje su se ukrcale s tom namjerom ili, u slučaju zrakoplova bez posade, u vremenu od trenutka kada je zrakoplov spreman za vožnju radi letenja do trenutka kada se na kraju leta zaustavi, a njegov primarni pogonski sustav isključuje, pri čemu:

(a) je osoba smrtno ili teško ozlijeđena: – jer je bila u zrakoplovu ili – uslijed neposrednog kontakta s bilo kojim dijelom zrakoplova, uključujući dijelove koji su se odvojili od zrakoplova, ili – uslijed neposredne izloženosti reaktivnom mlazu, osim ako su ozljede posljedica prirodnih uzroka, samoranjavanja ili su ih nanijele druge osobe, ili ako su ozlijeđeni slijepi putnici koji se skrivaju izvan prostora koji su obično namijenjeni putnicima i posadi ili

(b) zrakoplov je pretrpio oštećenja ili strukturalni kvar koji nepovoljno utječe na strukturalnu čvrstoću, sposobnosti ili letne osobine zrakoplova te obično zahtijeva značajnije popravke ili zamjenu oštećenih sastavnih dijelova, osim u slučaju kvara ili oštećenja motora, kada je oštećenje ograničeno na jedan motor, (uključujući njegovu oplatu ili dodatnu opremu), propelere, vrhove krila, antene, sonde, lopatice, gume, kočnice, kotače, obloge, ploče, vrata podvozja za slijetanje, vjetrobranska stakla, oplatu zrakoplova (kao što su manja udubljenja ili rupe) ili manja oštećenja glavnih krakova rotora, repnih krakova rotora, podvozja za slijetanje, i oštećenja uzrokovana tučom ili sudarima s pticama (uključujući rupe u radarskom nosu) ili

(c) zrakoplov je nestao ili je potpuno nedostupan

Opasnost (Hazard) je stanje ili objekt koji potencijalno može dovesti do ozljede osoba, oštećenja opreme ili strukture, gubitka sredstava ili smanjenja sposobnosti za izvođenje definirane funkcije

Ozbiljna nezgodna (Serious Incident) nezgodna koja uključuje okolnosti koje ukazuju da je postojala visoka vjerojatnost da se dogodi nesreća i kada je nezgodna povezana s operacijom zrakoplova, koja se, u slučaju zrakoplova s posadom, dogodila od trenutka kada se bilo koja osoba ukrca u zrakoplov s namjerom leta do trenutka kada se posljednja osoba iskrca iz zrakoplova, ili koja se u slučaju zrakoplova bez posade, dogodila od trenutka od kad je taj zrakoplov spreman za kretanje u svrhu polijetanja do trenutka potpunog zaustavljanja na kraju leta i gašenja pogonskih motora

Performansa sigurnosti (Safety Performance) je postignuće države ili pružatelja usluga u području sigurnosti kako je definirano kroz ciljeve i pokazatelje performanse sigurnosti

Pokazatelj performanse sigurnosti (Safety Performance Indicator) je parametar temeljen na podacima koji se koristi za praćenje i procjenu performanse sigurnosti

Prihvatljiva razina performanse sigurnosti (Acceptable Level of Safety Performance – ALoSP) je minimalna razina performanse sigurnosti u zračnom prometu neke države, kako je definirano u Nacionalnom programu sigurnosti te države ili pružatelja usluga, te u njegovom SMS-u, izražena u terminima ciljeva performanse sigurnosti i pokazatelja performanse sigurnosti

Pružatelj usluga u smislu ovoga Programa je bilo koja organizacija koja je dužna uspostaviti sustav upravljanja sigurnošću (*Safety Management System – SMS*). Pojam obuhvaća organizacije za osposobljavanje koje su tijekom pružanja usluga izložene riziku sigurnosti, operatore zrakoplova, organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova, organizacije održavanja zrakoplova, organizacije odgovorne za dizajn tipa i/ili proizvodnju zrakoplova, pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i operatore aerodroma

Rizik (Risk) je procjena posljedica opasnosti, iskazana kroz termine predviđene vjerojatnosti i ozbiljnosti, koja za referencu uzima najgoru moguću situaciju. Nakon procjene rizika, potrebno je provesti postupak izbjegavanja ili **ublažavanja** (mitigation) rizika u cilju uklanjanja opasnosti ili smanjenja ozbiljnosti ili vjerojatnosti rizika

Sigurnost (Safety) je stanje u kojem je rizik od nanošenja štete osobama ili imovini umanjen i održavan na ili ispod prihvatljive razine rizika, kroz kontinuirani postupak prepoznavanja opasnosti i upravljanja rizikom

Sustav upravljanja sigurnošću (Safety Management System – SMS) je organizirani pristup upravljanja sigurnošću, koji uključuje neophodnu organizacijsku strukturu, nadležnosti, politiku i procedure.

SKRAĆENICE

Skraćenice koje se upotrebljavaju u ovom Programu imaju sljedeće značenje:

ACAS	Airborne collision avoidance system (Sustav za izbjegavanje sudara u zrakoplovu)
ADREP	Accident/Incident Data Report (Sustav izvješćivanja u slučaju nezgode ili nesreće)
AIC	Aeronautical Information Circular (Okružnica zrakoplovnih informacija)
AIN	Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu
AIP	Aeronautical Information Publication (Zbornik zrakoplovnih informacija)
ALARP	As Low As Reasonably Practicable («što je moguće niže«)
ALoSP	Acceptable Level of Safety Performance (Prihvatljiva razina performanse sigurnosti)
ANSP	Air Navigation Service Provider (Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi)
ANS	Air Navigation Services (Usluge u zračnoj plovidbe)
ATM	Air Traffic Management (Upravljanje zračnim prometom)
AMC	Acceptable Means of Compliance (Prihvatljivi postupci usklađivanja)
CFIT	Controlled Flight into Terrain (Kontrolirani let u teren)
DGCA	Director General of Civil Aviation
DUZS	Državna uprava za zaštitu i spašavanje
EASA	European Aviation Safety Agency (Europska agencija za sigurnost zračnog prometa)

EC	European Commission (Europska komisija)
ECCAIRS	European Co-ordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems
ESARR	Eurocontrol Safety Regulatory Requirement (EUROCONTROL-ovi sigurnosni zahtjevi)
ESSI	European Strategic Safety Initiative (Europska strateška inicijativa za sigurnost)
EU	European Union (Europska unija)
EUROCONTROL	European Organisation for the Safety of Air Navigation (Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe)
FDM	Flight Data Management (Praćenje podataka o letu)
FMS	Flight management system (Sustav upravljanja letom. Višefunkcionalni sustav na zrakoplovu za navigaciju i performanse)
GM	Guidance Material (Upute za uporabu)
G/S	Glide slope (Ravnina poniranja)
GPWS	Ground proximity warning system (Sustav za upozorenje na blizinu tla u zrakoplovu)
HACZ	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo
HKZP	Hrvatska kontrola zračne plovidbe
ICAO	International Civil Aviation Organisation (Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva)
IR	Implementing Rule (Provedbeni propisi)
JAA	Joint Aviation Authorities (Zajedničke zrakoplovne vlasti)
LSSIP	Local Single Sky Implementation (Lokalni plan implementacije Jedinstvenog europskog neba)
MOR	Mandatory Occurrence Report (Sustav obveznog izvješćivanja o događajima)
MSAW	Minimum safe altitude warning (Upozorenje na minimalnu sigurnu visinu)
NSA	National Supervisory Authority (Nacionalno nadzorno tijelo)
RA	Resolution advisory (Indikacija obaveznog vertikalnog razdvajanja)
RAMP	Inspekcijski pregled na stajanci
SAFA	Safety Assessment of Foreign Aircraft (Procjena sigurnosti inozemnih zrakoplova na stajanci)
SACA	Safety Assessment of Community Aircraft (Procjena sigurnosti operatora Zajednice)
SAR	Search and Rescue (Potraga i spašavanje)
SARPs	Standards and Recommended Practices (Standardi i preporučena praksa)
SES	Single European Sky (Jedinstveno europsko nebo)
SMS	Safety Management System (Sustav upravljanja sigurnošću)

SSP	State Safety Programme (Nacionalni program sigurnosti)
STCA	Short-term conflict alert (Upozorenje na mogući/postojeći konflikt između dva zrakoplova)
TA	Traffic advisory (Indikacija prometnog upozorenja)
USOAP	Universal Safety Oversight Audit Programme (Jedinstveni program nadzora sigurnosti).

POGLAVLJE 1

UVOD

1.1 ICAO definira sigurnost kao stanje u kojem je rizik od nanošenja štete osobama ili imovini umanjen i održavan na ili ispod prihvatljive razine rizika, kroz kontinuirani postupak prepoznavanja opasnosti i upravljanja rizikom.

1.2 ICAO standardi i preporučena praksa (SARPs) (definirani u Aneksu 19 Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu) zahtijevaju od država članica uspostavu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Nacionalni program sigurnosti) kako bi postigle prihvatljivu razinu performanse sigurnosti (Acceptable Level of Safety Performance – ALoSP) u civilnom zrakoplovstvu.

1.3 ICAO opisuje Nacionalni program sigurnosti kao integrirani set regulative i aktivnosti usmjeren na podizanje razine sigurnosti. U skladu s odredbama Zakona o zračnom prometu i obvezama koje proizlaze iz Nacionalnog programa sigurnosti pružatelji usluga u zračnom prometu dužni su uspostaviti i održavati sustav upravljanja sigurnošću (u daljem tekstu: SMS).

1.4 U procesima upravljanja sigurnošću Nacionalni program sigurnosti kombinira elemente pristupa temeljenog na propisima i pristupa temeljenog na performansama, te obuhvaća četiri glavne komponente i njima pripadajuće elemente:

- Politika sigurnosti i ciljevi
 - a) Nacionalni pravni okvir za područje zrakoplovne sigurnosti
 - b) Odgovornost (responsibility) i sveukupna odgovornost (accountability) za Nacionalni program sigurnosti
 - c) Istraživanje nesreća i nezgoda
 - d) Politika provedbe propisa
- Upravljanje rizicima
 - a) Zahtjevi za uspostavu SMS-a kod pružatelja usluga
 - b) Sporazum o performansama sigurnosti pružatelja usluga
- Osiguravanje sigurnosti
 - a) Nadzor sigurnosti
 - b) Prikupljanje, analiza i razmjena podataka
 - c) Definiranje plana nadzora područja na koje treba obratiti veću pozornost
- Promocija sigurnosti
 - a) Interna obuka, komunikacija i distribucija informacija o sigurnosti
 - b) Eksterna obuka, komunikacija i distribucija informacija o sigurnosti.